

PÁLYÁZATI TERVDOKUMENTÁCIÓ

VIZSOLYI JÁNOS

SZOBRASZMŰVÉSZ

1201 BUDAPEST, NAGY GYŐRI ISTVÁN U. 46.

TÁRSSZERZŐ:

HÉRICS NÁNDOR

SZOBRASZMŰVÉSZ

1025 BUDAPEST, PUSZTASZERI ÚT 28.

CEGLÉD VÁROS

TRIANONI

BÉKESZERZŐDÉS

100.

ÉVFORDULÓJÁRA

ÁLLÍTANDÓ EMLÉKMŰ TERVEZÉSÉRE

AZ EMLÉKMŰ HELYSZÍNE: CEGLÉD, SZABADSÁG TÉR

ALAPVETÉS

Cegléd Város Önkormányzata meghívásos tervpályázatot írt ki a város Szabadság terén felállítandó, 1920. június 4-ei Trianoni békeszerződés megkötésére emlékeztető köztéri, Trianon 100 műalkotás elkészítésére. A tervezés során figyelembe vettem azokat a szempontokat, hogy olyan képzőművészeti alkotás jöjjön létre, amely sablonoktól mentes, korunk emlékműszobrászatában példaértékű, valamint a város megújuló közterének városarculati eleme lehet, amely lehetőséget ad a közös emlékezésre is. Mint ahogy a pályázati kiírásban olvasható: a formába öltött gondolatok a nemzeti összetartozás fontosságáról, az erős nemzeti közösség gyógyító erejéről szólva, olyan kifejezési eszközöket alkalmazva terveztem meg a művet, ami kortárs módon szól a mai kor emberéhez.

Formai megjelenítésében arra törekedtem, hogy már az első pillanatban közérthető munkát alkossak, emblemikus módon kifejezve Trianon tragédiáját. Elképzelésem szerint a magyar nép szétszakítottságát úgy ábrázolhatom a leginkább lényegretörően, hogy ezt egy valóságos anyag széthasításában mutatom meg. Ehhez a sziklánál is erősebb matériára, az acélra volt szükségem, ami egy óriási ék alakú tömböt alkot. Az alapja háromszög és obelisz formában magasodik az ég felé, mint egy felkiáltójel. Két oldalán teljes magasságban a TRIANON felirat plasztikája olvasható.

Ez a tömb a felirattal együtt szakad ketté, kifejezve a magyar nép sorsát, -szétválasztottságát. Az emlékmű tetején a magyarság ősi szimbóluma, a kerecsen sólyom helyezkedik el, ami szervesen egybeépül az obeliszkkal. A szétszakítottság pillanatában felreppenő madár stilizált ábrázolásban jelenik meg, kortárs módon, a mai kor emblemikus rajzi eszközeivel ábrázolva. A szobor hátoldalán az ország nagyobb közigazgatási területi egységeinek (vármegyéinek) felsorolása kap teret. A 19 jelenlegi megye névvel együtt mind a 64 közigazgatási terület felsorolását tartalmazza, jelezve ezzel a teljes magyar nép összetételét, amit szintén egy törésvonal választ ketté. A megyék nevei negatívban, az acélból áttörve jelennek meg, mintha maga az anyag lenne kivésve. A közel 700 betű negatív foltja maga is izgalmas textúrát hoz létre. Az emlékmű két egymásra épített háromszög alapon nyugszik. Az alsó, legnagyobb háromszög fekete gránit, míg a felső maga is acél.

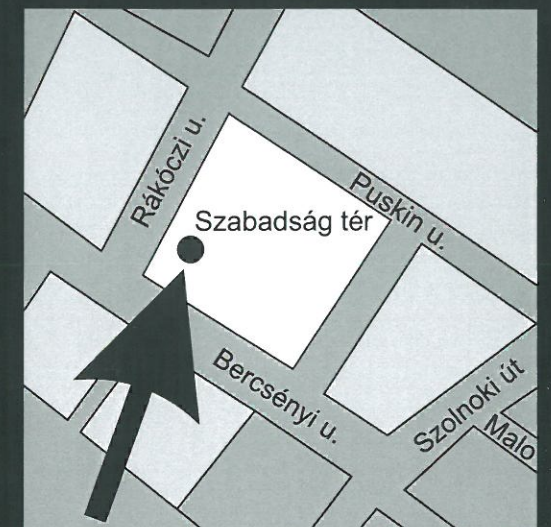
A mű, a fekete gránitot kivéve teljes egészében acélból készül. Ami azért nehéz feladat, mert köztéri szobraink nem igényelnek nagyobb karbantartást, az oxid rétegen kívül nagyobb elváltozás nem történik, így magam is ilyen megoldást kerestem. Ehhez a Cor-ten anyag alkalmazása nyújt lehetőséget, ami jelenleg a világ köztéri művészetének a legnépszerűbb anyaga. Ára szinte a bronzéval azonos, de kortárs jelleget ad a műnek. Nem igényel karbantartást, maga az oxidréteg (a rozsda) adja a korrózióvédelmet.

Tervdokumentációmban erre egy külön tanulmányban kitérek.

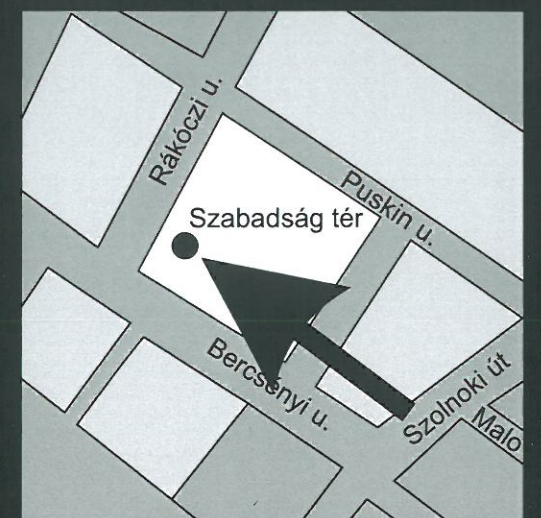
A szobor megvilágítása külső reflektorokkal történik.

Az emlékmű elkészítésénél interaktív megoldásokra is törekedtem. Az installációs kivitelnél a fény alkalmazása kap fontos szerepet. A belső törésvonalat izzó vasként kívánom ábrázolni, ezért rejtett reflektorokat terveztem be. Így az éjszaka sötétjében fénylő törésvonal örök mementóul szolgál Trianon emlékének.

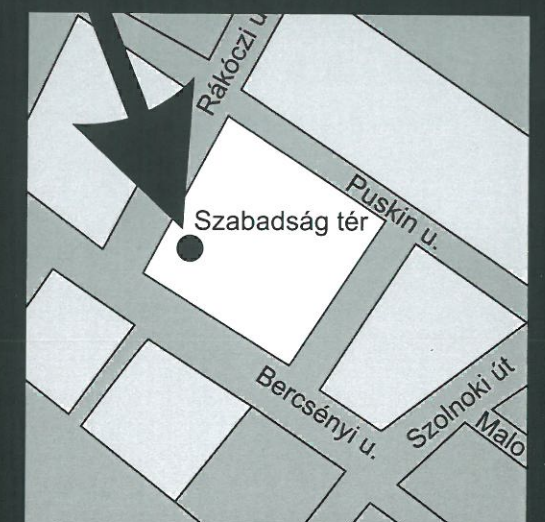
OLDALNÉZET
A PUSKIN U.
IRÁNYÁBA TEKINTVE

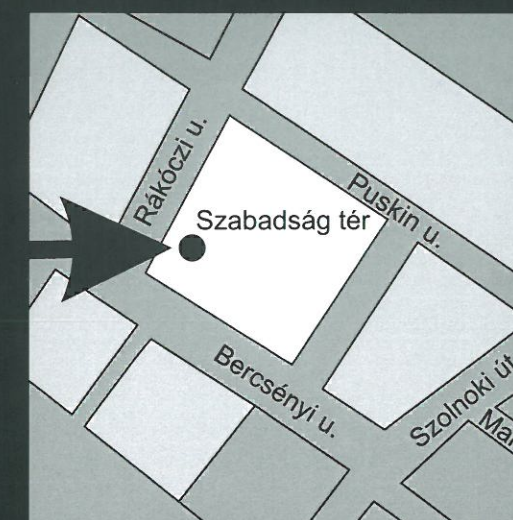
OLDALNÉZET
A RÁKÓCZI U.
IRÁNYÁBA TEKINTVE

OLDALNÉZET
A NAGYTEMPLOM
IRÁNYÁBA TEKINTVE

OLDALNÉZET
AZ EVANGÉLIKUS
TEMPLOM
IRÁNYÁBA
TEKINTVE

A TRIANON EMLÉKMŰ KIVITELEZÉSI ANYAGA, A VILÁG EGYIK LEGKÜLÖNLEGESEBB ACÉL ÖTVÖZETE, A COR-TEN® ACÉL, AMI ÖNMAGÁT VÉDI A ROZSDÁTÓL.

Az elmúlt pár évben Nyugat-Európában az installációk terén egyre inkább elterjedt és közkedveltté vált az úgynevezett Cor-ten acél használata. A világ legjelentősebb szobrászai fedezték fel ezt az anyagot, óriás-méretű köztéri munkáik létrehozásához. Jeff Koons, Antony Gormley, Damien Hirst, Louise Bourgeois, Jaume Plensa és Joana Vasconcelos is a Cor-ten anyagot választották munkáik elkészítésénél. A világ nagyvárosai, New Yorktól Tokióig egyaránt a Cor-ten anyagot alkalmazzák tereik szobrainak elkészítéséhez.

A COR-TEN® eredetileg egy amerikai találmány, időjárásálló acélnak is nevezik. Tulajdonképpen ez egy bevonat nélküli, nagy szilárdságú, alacsony ötvözőanyag tartalmú, hegeszthető szerkezeti acél. Kialakításnál arra törekedtek, hogy ne legyen szükség az utólagos felületkezelésre, festésre, és stabil védőrozsdaréteg jelenjen meg, ha az anyag több éven keresztül is ki van téve az időjárási viszonyoknak.

Így született meg a COR-TEN® acél, melynek felületén az eső, pára hatására egy „nemes rozsda”, vagyis egy külső patinaréteg alakul ki, mely megvédi az anyagot a további korróziótól.

Ez az acél bizonyítottan jóval nagyobb ellenállást tanúsít a légköri korrózióval szemben, mint bármelyik másik acél. Ellenáll az esőnek, a hónak, a jégnek, a ködnek és más meteorológiai viszonyoknak. A védőoxid bevonat eltömíti a felületi pórusokat, és ezáltal gátolja a rozsda mélyebbre jutását, vagyis nincs további rozsdásodás.

Ez azt jelenti, hogy nincs szükség karbantartásra, különféle kezelőanyagok használatára ahhoz, hogy megelőzzük a korródálódást. A Cor-ten a kialakuló saját színe miatt alkalmazzák. Az anyagon ugyanis a rozsdásodás eredményeképpen kezdetben egy világosabb, majd az évek során egyre sötétedő, barna színű patinás bevonat képződik. Ennek az egyedi megjelenésnek köszönhetően számos építészeti és szobrászati projektben előszeretettel használják, jó példa erre a 2019-es Velencei Biennálé. Ott alkalmazzák tehát, ahol nagy szerkezeti szilárdságra van szükség, ahol nehéz a felületek karbantartása, viszont egyedi látványra és felületre van szükség.

ELŐTANULMÁNY CEGLÉD VÁROS KÖZTEREIN EDDIG FELÁLLÍTOTT ALKOTÁSAIHOZ

KOSSUTH SZOBOR, Szabadság tér

Kossuth Lajos emlékének egyik legnagyobb ápolója Cegléd, éppen ezért nem véletlen, hogy a város egyik központi terének, a Szabadság tér fő díszé a nagy magyar politikus szobra. A bronzból készült szobrot Kossuth születésének századik évfordulóján, 1902. szeptember 18-án adták át. Horvay János szobrászművész háromalakos alkotásán a központi figura természetesen maga Kossuth, a talapzatán lévő további két figura egy lobogót tartó fiatal katona és a katonát búcsúztató édesapa. A megkapó jelenet az 1948-49-es szabadságharc hadba vonulóinak állít szép emléket. A főalak 2,70m, a mellékalakok 2,10 méter magasak.

A mellékalakok: idős apjától búcsúzó honvéd. Alakjukat valódi ceglédiekről mintázta Horvay (az apát "Lédeci bácsiként" ismerik a városban)

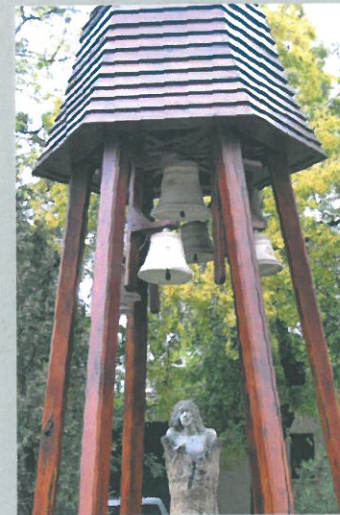
DÓZSA GYÖRGY MELLSZOBOR

A bronzból készült szobor alkotója, Kiss Kovács Gyula kétszeres Munkácsy-díjas szobrászművész 1952-1954 között a Magyar Néphadsereg Művészeti Stúdiójának tagja volt. Ebben az időszakban a honvédség megrendelésére készítette el, és eredetileg Nagykanizsán, az akkori Dózsa György laktanya udvarán állították fel a monumentális mellszobrot. A nagykanizsai laktanya felszámolását követően 1997-ben került Ceglédre, a Dózsa György laktanya bejárata elé. 2001. június 30-án a ceglédi alakulatok felszámolása során a laktanya bezárt. Jelenlegi helyére a helyőrségparancsnok javaslatára, a honvédelmi miniszter engedélyével 2001. július 27-én került, ahol ünnepélyes keretek között adták át a városnak. A szobor a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum tulajdona, Cegléd Város Önkormányzata 2011-ben kezdeményezte, hogy véglegesen a város tulajdonába helyezték.

AZ I. ÉS A II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK KÖZÖS EMLÉKMŰVE

Cegléden nagy hagyománya van a forradalmi emlékek ápolásának, de mindemellett nem feledkeztek meg a két világháborúban elhunyt hősiességének is tisztelettel adózni. Ennek egyik példája a Damkó József és Novák István keze munkáját dicsérő, az I. és a II. világháború áldozatainak közös emlékműve alkotás.

Az emlékmű eredetileg Damkó József szobrászművész 1927-es alkotása volt, mellyel az I. világháború helyi áldozataira emlékezett. Az ő művét egészítették ki jóval később, az 1990-es évek elején a Novák István készítette, a II. világháború ceglédi hőseinek névsorát tartalmazó táblákkal.

SZABADSÁG FÁJA

Az ország első 1956-os emlékműve a ceglédi Szabadság fája

Cegléd város történelmi múltja bővelkedik forradalmi emlékekben. A megannyi Kossuth emlékmű mellett egy másik szép példája ennek az 1956-os forradalomra emlékező Szabadság fája műalkotás.

a Varga Gábor szobrászművész munkáját dicsérő szoborkompozíciót 1989-ben - elsőként az országban - állították fel a város jelképének számító Református Nagytemplom kertjében, így emlékezvén méltó módon Magyarország ezen viharos időszakára.

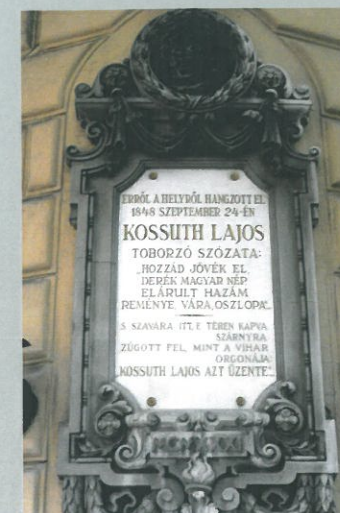

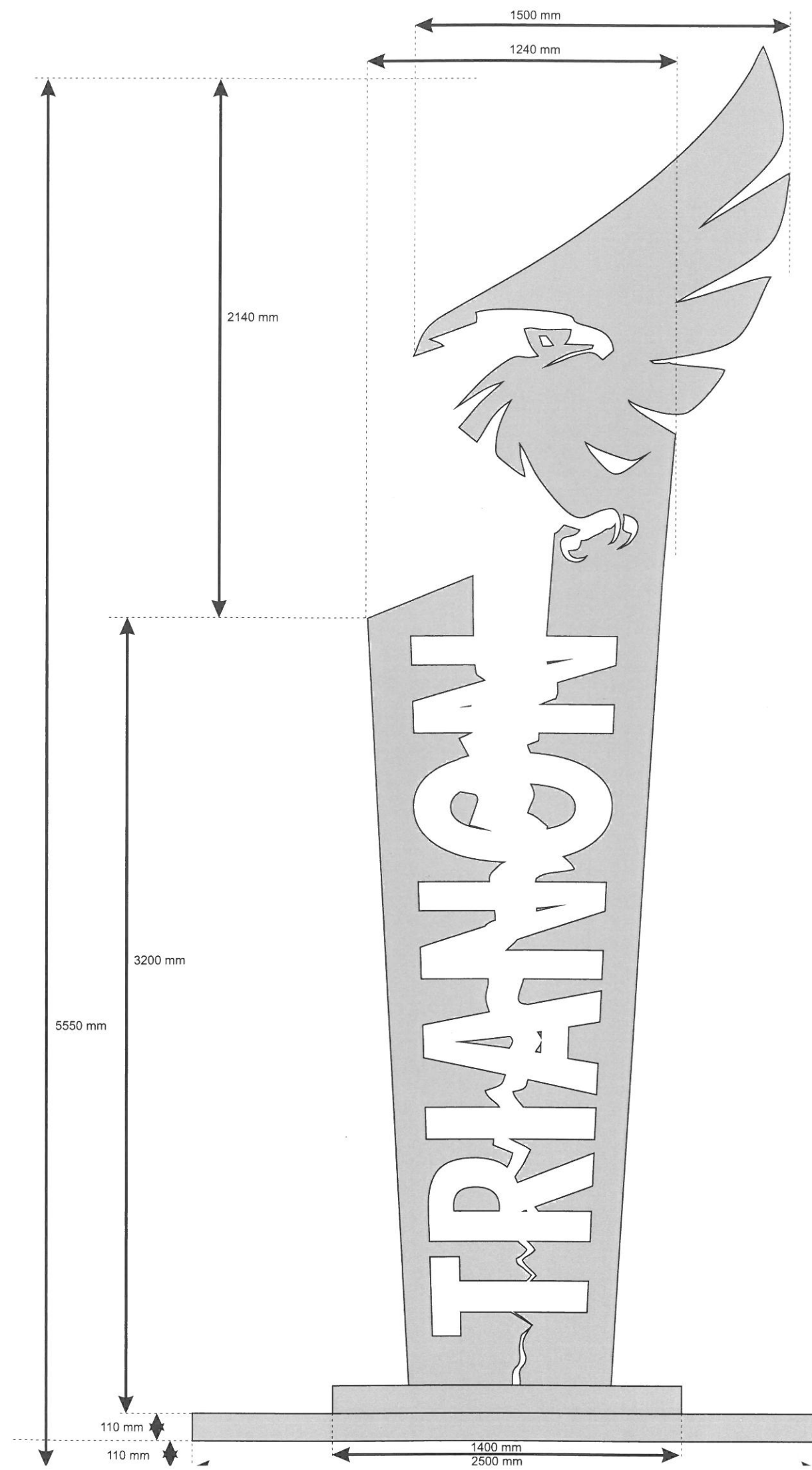
DÓZSA GYÖRGY SZOBORCSOPORT

Dózsa György állítólag Cegléden mondta el híres beszédét (a történészek szerint nem). Sőt, innen származott egyik nagy segítője, a helyi plébános Mészáros Lőrinc ("Lőrinc pap") is. Emiatt a városban Dózsának nagy kultusza alakult ki. 1972-ben nagy ünnepség keretében leplezték le a szobrot. A mű kétalakos: Dózsa és egy paraszt figurája áll a rózsaszín mészkő talapzaton. A kidolgozás igen rusztikus, jól illeszkedik a témához.

KOSSUTH TOBORZÓ BESZÉDÉNEK EMLÉKTÁBLÁJA

A díszes emléktáblát Kossuth Lajos ceglédi toborzó beszédének emlékére helyezték el, a Ceglédi Takarékpénztár Egyesület adományaként. Kossuth 1848. szeptember 24-én itt, az egykori piactéren hívta hadba a ceglédieket. Az emléktáblát 1931-ben állították, két szobrász, Hornyák Gyula és Kéry Ferenc volt a kivitelező. A szöveget Sárkány József gimnáziumi tanár fogalmazta. A Kossuthnak tulajdonított beszéd első mondata Pethő Sándor feljegyzéseiből került elő, az epigramma szerzője Bárd Miklós volt. Kossuth Lajos ceglédi beszéde a ceglédi Kossuth-kultusz hagyományának legfontosabb forrása.

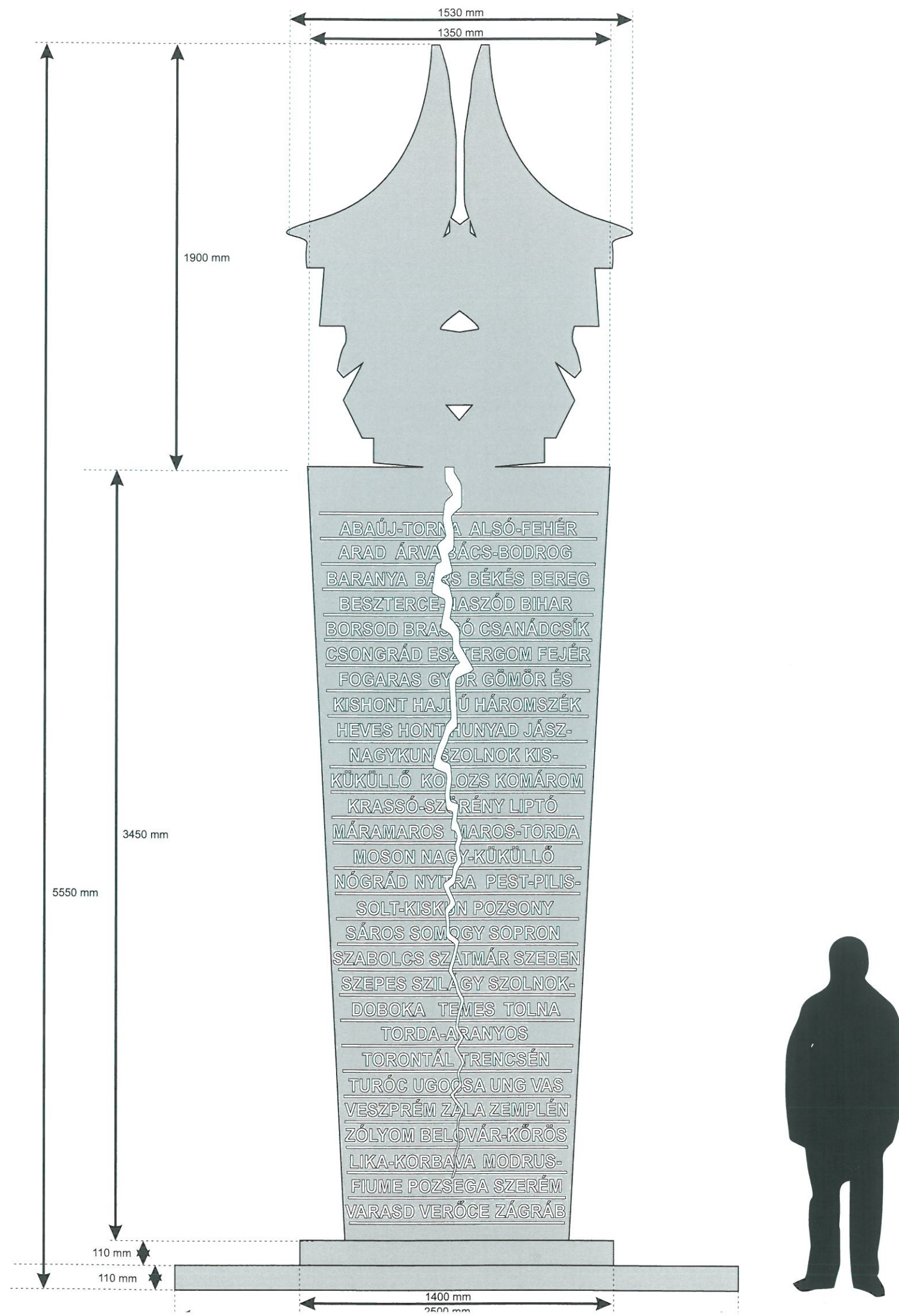

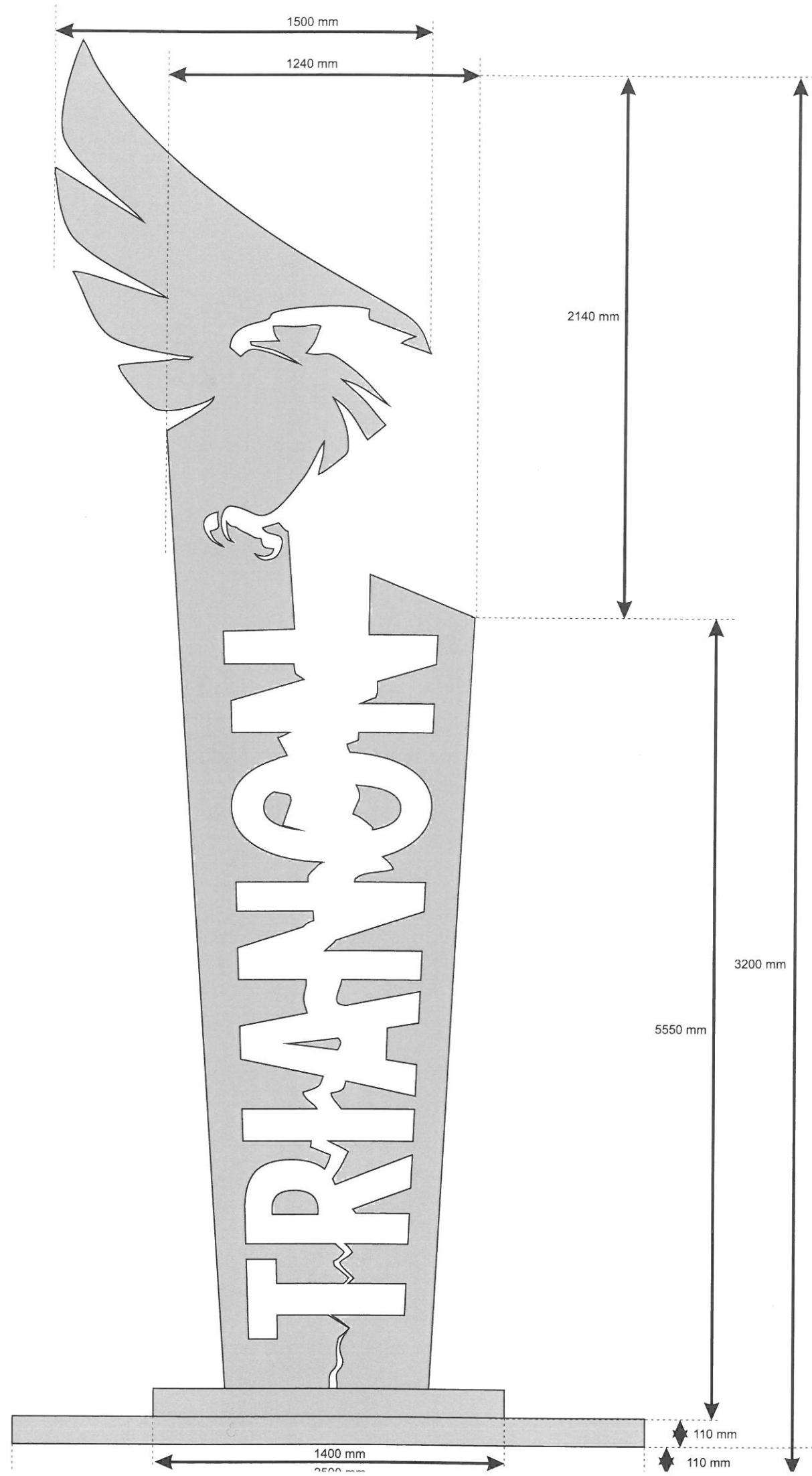
OLDALNÉZET
M = 1 : 20

HÁTULNÉZET

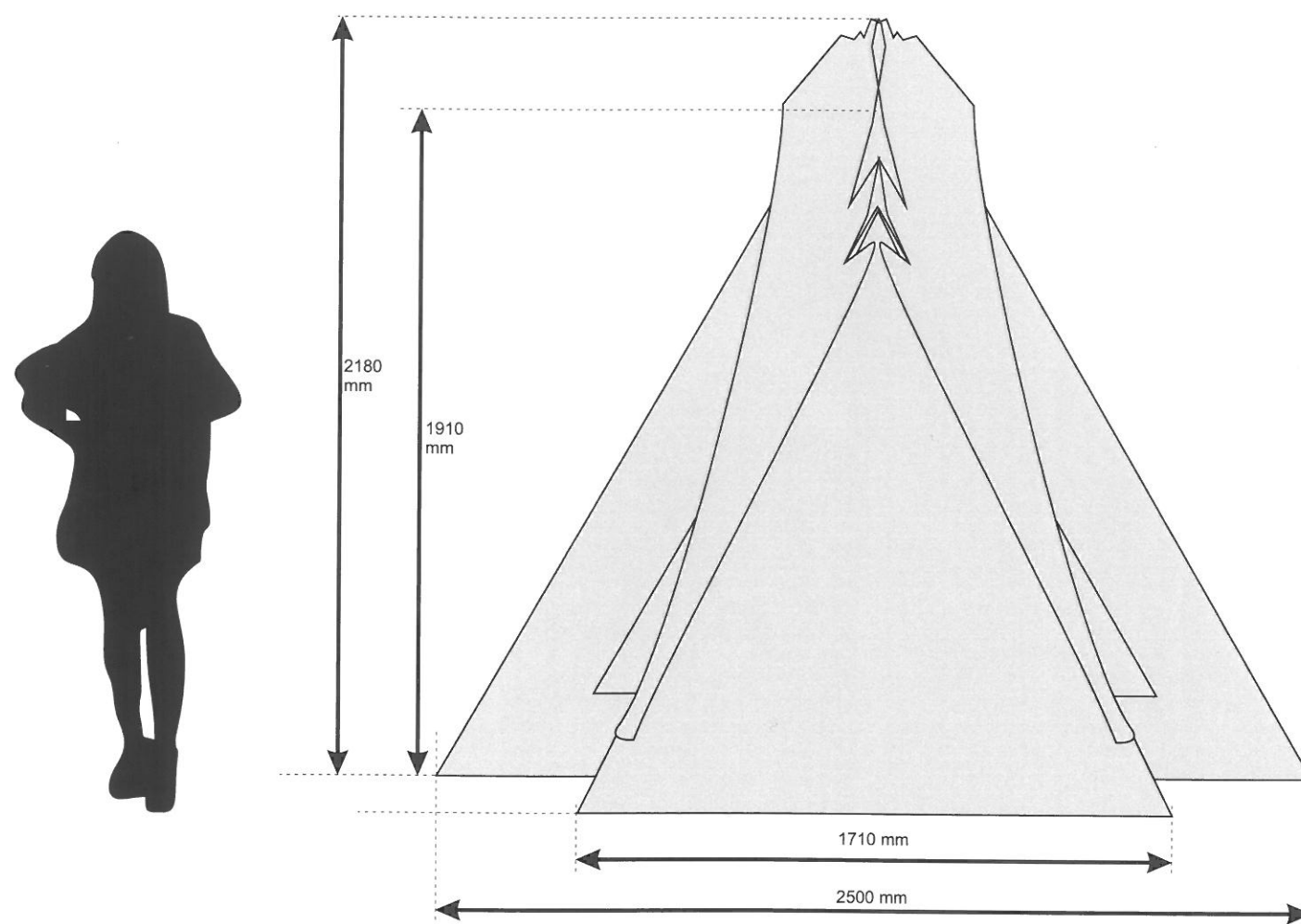
M = 1 : 20

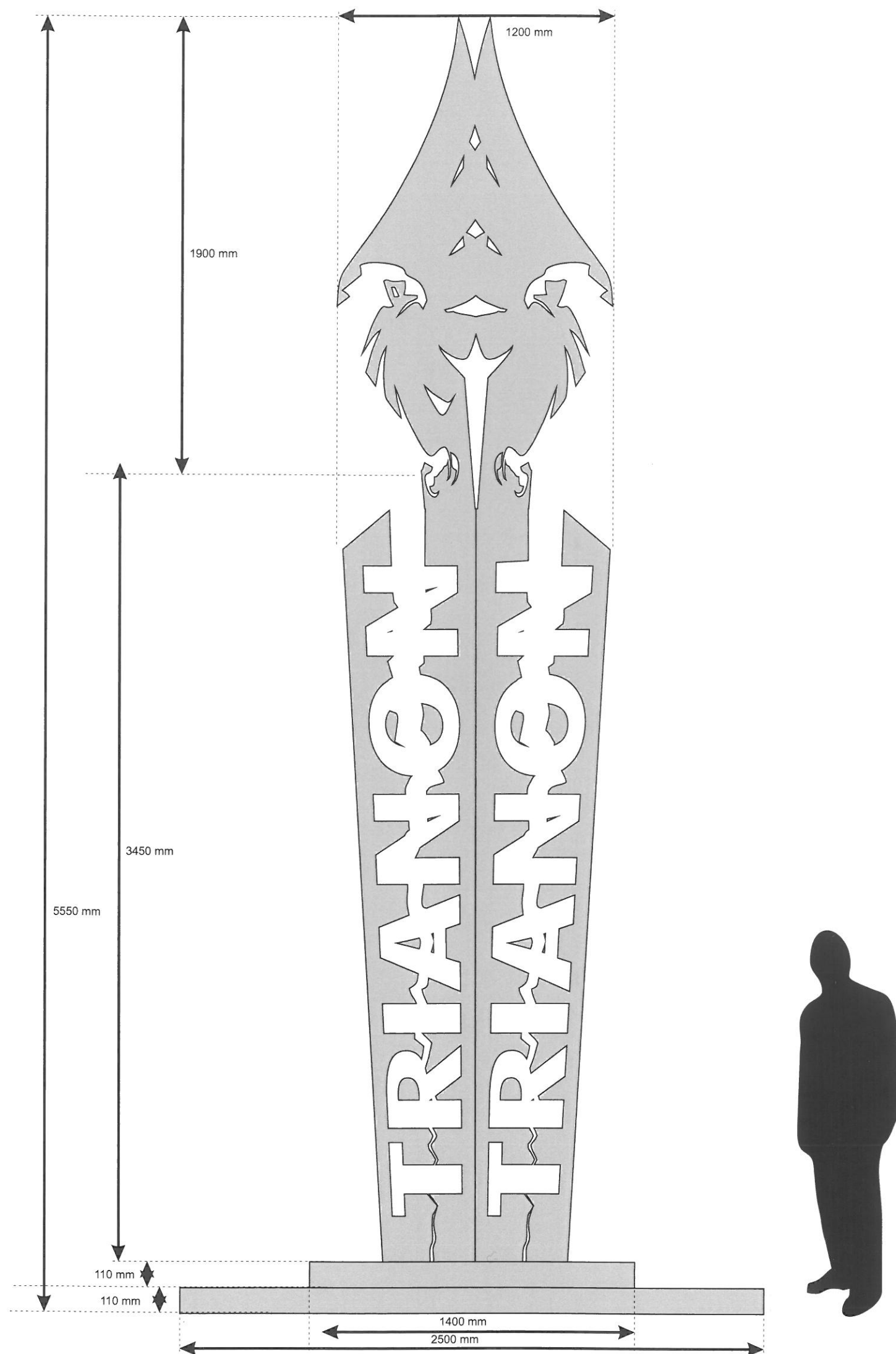

OLDALNÉZET
M = 1 : 20

FELÜLNÉZET
M = 1 : 20

SZEMBŐL NÉZET
M = 1 : 20

KÖLTSÉGBECSLÉS:

Kivitelezés költsége Forintban:

Szobrászati mérnöki tervezés:	280 000
Statikai tervezés:	160 000
Anyagbeszerzés:	110 000
Szervezés, ügyintézés, bonyolítás, koordináció:	220 000
Szállítás, anyagmozgatás, fuvaroztatás:	140 000
Felvonulás:	65 000
Földmunka, talajegyengetés:	60 000
Daruzás:	240 000
Alapmarkolás, vasbeton alapozás:	180 000
Gránittömb anyag és kőfaragás:	840 000
Cor-ten táblák anyagára:	3 220 000
Cor-ten lézer és megmunkálás:	2 100 000
Hegesztéstechnikai műveletek:	600 000
Acélszerkezeti munkák:	550 000
Szobrászati kialakítás:	2 600 000
Fémöntés:	1 400 000
Betűplasztikák kialakítása:	280 000
Felhasznált gépek, eszközök, alapanyagok:	400 000
Szoborállítási munkák:	1 200 000
Felületi struktúrák kialakítása:	310 000
Világítóeszközök:	200 000
Villanyszerelés:	180 000
Mindösszesen:	15 335 000

Tiszteletdíj:

4 665 000 Ft és 8 000 000Ft között van van, de az árak, ha a kivitelezés idejéig
módosulnak is, nem lépik túl a 20 000 000 Ft-os össz. keretösszeget.